

Mescherin, 01. Juli 2024

Offener Brief // List otwarty

an die // do

Regierung der Bundesrepublik Deutschland

niemieckiego rządu federalnego

und die // oraz

Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

Regierung der Republik Polen

z. Hd. // i do wiadomości Dietmar Nietan

Landesgeschäftsstelle
Mauerstraße 1
14469 Potsdam
Tel.: 0331 / 703 997 01
Fax: 0331 / 703 997 99
bund.brandenburg@bund.net

Landesvorstand
Vorsitzende: Carsten Preuß
Franziska Sperfeld
Stellvertreter: Thomas Volpers

Geschäftsführer: Axel Kruschat

Vereinsregister: Potsdam 2359P
Steuernummer: 046/143/04613

Anerkannter Naturschutzverband
nach Bundesnaturschutzgesetz
Spenden sind steuerlich absetzbar.

Spendenkonto: GLS Bank
IBAN: DE24 4306 0967 1153 2782 00
BIC: GENODEM1GLS

**aus Anlass der polnisch-deutschen Regierungskonsultation am
2. Juli 2024**

z okazji polsko-niemieckich konsultacji międzyrządowych w dniu 2 lipca 2024 r.

Sehr geehrte Damen und Herren,

bei unserem Treffen von über 40 beruflich und ehrenamtlich Engagierten aus den drei Anrainerstaaten der Oder am 29. Juni 2024 in Mescherin wurden die fortwährenden Salzeinleitungen sowie der aktuell laufende bzw. geplante Ausbau der Oder auf Basis des deutsch-polnischen Wasserstraßenabkommens von 2015 als derzeit drängendste Probleme für die nachhaltige und zukunftsfähige Bewirtschaftung der Oder in der Klimakrise diskutiert.

Dieser Ausbau verstößt, wie gutachterlich bestätigt,

- wegen der Missachtung des Baustopps gegen geltendes polnisches Recht,
- potentiell gegen deutsches Recht, wenn das Wasserstraßenabkommen weiter umgesetzt wird (Bundeswasserstraßen- und Wasserhaushaltsgesetz),
- gegen EU-Umweltrecht (Wasserrahmenrichtlinie, Flora-Fauna-Habitat-Richtlinie).

Dieser Ausbau ist unwirtschaftlich, weil

- die Binnenschifffahrt auf der Oder weiter an Bedeutung verliert,
- die Wasserführung im Fluss im Sommerhalbjahr regelmäßig nicht für Schifffahrt ausreicht und absehbar geringer wird,
- der Ausbau der Schiene viel kostengünstiger ist und Geld für Infrastrukturmaßnahmen überall knapp ist.

Dieser Ausbau ist schädlich und läuft ökonomischen und Umweltschutzziele zuwider, weil

- der Hochwasserschutz des Oderbruchs nachweislich gefährdet wird,
- der Nationalpark Unteres Odertal unmittelbar beeinträchtigt wird,
- der geplante polnische Nationalpark im Zwischenoderland gefährdet wird,
- die Wertschöpfung in der Region durch Tourismus beeinträchtigt wird.

Die Bedingungen für das Wasserstraßenabkommen haben sich seit 2015 durch Klimakrise und die Oderkatastrophe vom August 2022 grundlegend verändert. Vor diesem Hintergrund, fordern wir beide Regierungen auf, die Umsetzung des Abkommens mit sofortiger Wirkung auszusetzen und vor diesem Hintergrund grundsätzlich zu prüfen.

Wir möchten Sie daher außerdem dringend bitten – im Rahmen der deutsch-polnischen Regierungskonsultation – die Einhaltung des Grenzwertes von 850 $\mu\text{S}/\text{cm}$ Leitfähigkeit (bedingt durch den Salzgehalt) bis einschließlich August verbindlich zu vereinbaren. Gemäß der Aussage von Wissenschaftler/innen kann nur so das derzeit erhebliche Risiko einer weiteren Ökokatastrophe in der Oder minimiert werden.

Ihr Handeln entscheidet über das Schicksal der Oder!

Szanowni Państwo,

na naszym spotkaniu w Mescherinie w dniu 29 czerwca 2024 r. ponad 40 zaangażowanych zawodowo i wolontariacko aktywistów z trzech krajów graniczących z Odrą omówiło trwające zrzuty soli oraz obecną lub planowaną rozbudowę Odry w oparciu o polsko-niemiecką umowę o drogach wodnych z 2015 r. jako najbardziej palące problemy dla zrównoważonego i przyszłościowego zarządzania Odrą w czasie kryzysu klimatycznego.

Rozbudowa ta, jak potwierdzają eksperci,

- narusza obowiązujące prawo polskie ze względu na zignorowanie nakazu zastopowania budowy,
- potencjalnie jest sprzeczna z prawem niemieckim, jeśli porozumienie w sprawie drogi wodnej będzie nadal realizowane (federalna ustawa o drogach wodnych i zasobach wodnych),
- narusza unijne prawo ochrony środowiska (Ramowa Dyrektywa Wodna, Dyrektywa siedliskowa, dyrektywa habitatowa).

Ta ekspansja jest nieekonomiczna, ponieważ

- żegluga śródlądowa na Odrze nadal traci na znaczeniu,
- poziom wody w rzece jest regularnie niewystarczający dla żeglugi w miesiącach letnich i oczekuje się jego spadku,
- rozbudowa linii kolejowej jest znacznie bardziej opłacalna, a jak wiadomo pieniędzy na działania infrastrukturalne wszędzie brakuje.

Ekspansja ta jest szkodliwa i sprzeczna z celami gospodarczymi i środowiskowymi, ponieważ zagraża ona

- ochronie przeciwpowodziowej w Kotlinie Freienwaldzkiej (Oderbruch),
- Parkowi Narodowemu Dolina Dolnej Odry,
- planowanemu polskiemu parkowi narodowemu na terenie Międzyodrza ,
- tworzeniu wartości w regionie poprzez turystykę.

Warunki porozumienia w sprawie drogi wodnej zmieniły się zasadniczo od 2015 r. z powodu kryzysu klimatycznego i katastrofy na Odrze w sierpniu 2022 r. W tym kontekście wzywamy oba rządy do zawieszenia realizacji umowy ze skutkiem natychmiastowym i do jej gruntownego przeanalizowania w tym kontekście.

W związku z tym wzywamy również do osiągnięcia wiążącego porozumienia - w ramach polsko-niemieckich konsultacji rządowych - do sierpnia włącznie w sprawie przestrzegania wartości granicznej 850 $\mu\text{S}/\text{cm}$ zasolenia. Według naukowców jest to jedyny sposób na zminimalizowanie obecnie znacznego ryzyka kolejnej katastrofy ekologicznej na Odrze.

Państwa konsultacje międzyrządowe w dniu 2 lipca zadecydują o losie Odry!

Thomas Volpers
- stellv. Vorsitzender -

Mitunterzeichnende zivilgesellschaftliche Organisationen und Initiativen:

Organizacje i inicjatywy społeczeństwa obywatelskiego będące sygnatariuszami:

euRONATUR

**Fundacja Ekologiczna
ZIELONA AKCJA**

Bogdan Wziętek